

Actieve informatievoorziening

Aan : de gemeenteraad
Kopie aan :
Portefeuillehouder : J.T. Puijk
Datum vergadering BenW : 31 maart 2026
Kenmerk : Z139332/D004234
Onderwerp : Succesvolle afronding Inkoop Sociaal Domein
Achterhoek jeugdhulp en WMO 2024-2026

Inleiding

In januari 2024 besloten de colleges van de Achterhoekse gemeenten om de lopende contracten niet te verlengen. De afweging was onder andere dat onvoldoende werd bereikt wat er met de toenmalige werkwijze werd beoogd. Een nieuw inkooptraject, met gemeente Doetinchem als penvoerder, werd gestart en is inmiddels succesvol afgerond. Dit betekent dat de toegang naar zorg en ondersteuning in het kader van de Jeugdwet en Wmo de komende jaren geregeld is.

Nieuw inkooptraject

Het nieuwe inkooptraject werd gestart en bouwde voort op de huidige visie en doelstellingen en de geleerde lessen uit de voorgaande inkoop. Ook werden landelijke ontwikkelingen meegenomen (zoals Hervormingsagenda jeugd) en vond het traject plaats in nauwe dialoog met aanbieders. De samenwerkingsafspraken die de gemeenten maakten zorgden voor een inkoop op basis van gezamenlijk opdrachtgeverschap.

Aanbestedingen

In een gefaseerde aanpak werden er 7 aanbestedingen uitgevoerd. Voor de gefaseerde aanpak is gekozen om het proces voor zowel aanbieders als gemeenten behapbaar te houden. Onderstaand een overzicht van de aanbestedingen:

- Ambulante jeugdhulp (regionale percelen)
- Ambulante jeugdhulp (lokale percelen)
- Jeugdhulp met verblijf
- Crisis jeugdhulp
- Wmo Begeleiding
- Wmo Wonen

- Wonen gericht op zelfstandigheid
- Wmo Safehouse

Gedurende de aanbestedingsperiode is drie keer een kortgeding aangespannen door aanbieders. De rechter stelde in alle drie de procedures de gemeenten in het gelijk, waarbij in het vonnis meermaals de zorgvuldigheid en transparantie werd genoemd als krachtige punten van de inkoopprocedure.

Huidige contracten

De implementatiefase van de inkoop was voor aanbieders en gemeenten hard werken. Toch is het gelukt om dit ambitieuze traject met elkaar succesvol af te ronden.

In het aanbestedingstraject is gewerkt op basis van een aantal vooraf gestelde uitgangspunten. Deze uitgangspunten bevatten vooral aanscherpingen en betere definiëring van begrippen. Hoe deze uitgangspunten zijn verwerkt is te vinden in de bijlage: 'Raadsmededeling succesvolle afronding aanbestedingen jeugdhulp en Wmo 2024-2026'.

Looptijd

Met het afronden van dit inkooptraject is het voorlopig niet nodig nieuwe inkooptrajecten te starten. Er zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten, met opties tot verlenging. De maximale looptijd van de contracten is 8 jaar (na opties tot verlenging).

Eerdere actieve informatievoorziening

Om terug te lezen welke actieve informatievoorziening u al eerder over dit traject ontving zetten we deze voor u op een rijtje:

- Vervolgtraject contractering WMO- en Jeugdhulp sociaal domein Achterhoek vanaf 1 juli 2025, 30 januari 2024 (INT24-57251)
- Stand van zaken nieuwe inkoop Jeugd en Wmo/Wonen, 10 september 2024 (INT24-59514)
- Inkoopstrategie Jeugdhulp en Wmo, 26 november 2024 (INT24-60145)
- Inkoop jeugdhulp en Wmo, 2 juli 2025 (INT25-61982)

Een uitgebreide, regionaal opgestelde, raadsmededeling is te vinden in de bijlage.

Bijlage

1. Raadsmededeling (Sociaal Domein Achterhoek)

Memo

Aan: Gemeenteraden Achterhoekse gemeenten

Van: Sociaal Domein Achterhoek / Colleges B&W

Datum: 2 maart 2026

Onderwerp: Aanbestedingen Jeugdhulp en Wmo 2024-2026 succesvol afgerond.

Inleiding

De inkoop van jeugdhulp en Wmo voor de acht Achterhoekse gemeenten is door de penvoerder gemeente Doetinchem succesvol afgerond. In totaal hebben we door middel van 7 Europese en enkele onderhandse aanbestedingen jeugdhulp en ondersteuning in het kader van de Wmo ingekocht voor ca. 13.000 cliënten. In dit raadsmemo blikken we terug op het inkooptraject en schetsen we wat deze inkoop in de komende jaren voor de gemeenten in de Achterhoek en de gecontracteerde aanbieders betekent.

Aanleiding

In januari 2024 hebben alle acht Colleges van B en W het besluit genomen om de toenmalige contractperiode (die was ingegaan op 1 juli 2022 en zou aflopen op 30 juni 2025) niet te verlengen. Een uitgebreide analyse, bestaande uit in totaal 5 rapporten¹, was aan dit besluit voorafgegaan. Uit de analyse bleek dat de inkoopmethodiek weeffouten bevatte die binnen de toenmalige overeenkomsten niet hersteld konden worden. Ook werd onvoldoende bereikt wat met de toenmalige werkwijze werd beoogd (cliëntperspectief voorop, dekkend zorglandschap, inhoudelijke transformatie, kwaliteitsverbetering, financiële doelstellingen) en bleek de bekostigingssystematiek te complex. Hoewel dit geen gemakkelijk besluit was, vonden de gemeenten dit het enige juiste besluit.

Stappen in het nieuwe inkooptraject

Het nieuwe inkooptraject werd niet vanaf nul gestart. De visie en de doelstellingen op de transformatie van de Wmo- en jeugdhulp werden de basis om de vorm van de nieuwe inkoop te bepalen. Ook de geleerde lessen werden meegenomen in het nieuwe inkooptraject en kregen landelijke autonome ontwikkelingen die effect gaan hebben op de werkwijze van gemeenten (zoals de Handreiking passend beschikken en de Hervormingsagenda jeugd) een plek in het nieuwe traject. De gemeenten bepaalden ook dat de inkoop in nauwe dialoog met de aanbieders zou plaatsvinden.

Regionale raadsbijeenkomst

¹ Onderzoeksrapport Victor advocaten juli 2023, Onderzoeksrapport PPRC augustus 2023, Evaluatie I&O Research november 2023, Notitie Procurement en Dirkszwaiger november 2023, Advies Procurement, november 2023, vertrouwelijk ter inzage voor de gemeenteraad.

Om de gemeenteraden goed te betrekken en mee te nemen in de materie, verzorgden we op 18 september 2024 een regionale raadsbijeenkomst in Bronckhorst. Deze bijeenkomst kreeg de opzet van een 'stoomcursus' over de thema's aanbesteden en bekostiging in het sociaal domein. Dit waren twee complexe onderwerpen waar we veel vragen over kregen tijdens de kick off bij de gemeenteraden. Deze bijeenkomst werd dan ook zeer goed bezocht.

Samenwerkingsafspraken met 'go/no go'-momenten

Voor een zorgvuldige voorbereiding werd besloten de vorige contractperiode met een halfjaar te verlengen: van 30 juni 2025 naar 31 december 2025. De voorbereidingsperiode bestond onder andere uit het maken van bindende samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten onderling, die zorgden voor een efficiënt en effectief inkoopproces op basis van gezamenlijk opdrachtgeverschap. De gemeente Doetinchem heeft dit als penvoerende gemeente namens de 8 Achterhoekse gemeenten uitgevoerd. Zo werd voor de best passende samenwerkingsvorm gekozen, waarbij:

- met één gezicht en stem richting de markt zou worden getreden (dus uniformiteit);
- sprake werd van een administratieve lastenverlichting voor aanbieders (ze hoefden maar één keer in te schrijven) voor alle gemeenten;
- de besluitvorming soepel en efficiënt zou verlopen.

De afspraken werden in september 2024 vastgesteld en hielden onder meer twee go/no go'-momenten in: Bij het vaststellen van de inkoopstrategie (november 2024) en bij het voorlopige gunningsbesluit per segment. Bij de inkoopstrategie konden de gemeenten per aanbesteding besluiten wel of niet mee te doen aan de volgende fase van de inkoop. Uiteindelijk hebben alle gemeenten bij elk moment tot een 'go' besloten, zodat het inkoopproces kon worden voortgezet.

Aanbestedingen

In totaal zijn gefaseerd 7 aanbestedingen van start gegaan. Voor een gefaseerde aanpak werd gekozen om de werkzaamheden voor zowel de betrokkenen van de gemeenten als voor aanbieders behapbaar te houden. Tussen mei 2025 en januari 2026 zijn de nieuwe overeenkomsten rondgekomen op basis van de vooraf vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders. De grootste inkooptrajecten waren voor de zomervakantie gereed, waardoor de overeenkomsten kort na de vakantieperiode 'bekrachtigd' konden worden. De laatste 2 trajecten *Wmo Safehouse* en *Crisis Jeugdhulp* werden later opgestart en zijn recentelijk afgerond. Dit betroffen kleinere segmenten met weinig contractpartners. Tot slot hebben er nog vier onderhandse aanbestedingen plaatsgevonden om alle benodigde hulp en ondersteuning op basis van wetgeving te kunnen contracteren.

Feiten & cijfers

- *Inkoop van begeleiding en ondersteuning voor ca. 11.000 cliënten*
- *7 Europese Aanbestedingen*
- *4 Onderhandse aanbestedingen*
- *Honderden ontvangen inschrijvingen (totaal over alle aanbestedingen)*
- *2265 gestelde vragen door marktpartijen tijdens Nota van Inlichtingen*
- *7 beoordelingscommissies met ruim 30 verschillende beoordelaars uit alle gemeenten*
- *3 marktconsultaties*
- *2 inlichtingenbijeenkomsten voor aanbieders*
- *Honderden pagina's aan aanbestedingsdocumentatie*

- 3 kortgedingprocedures
- 97 gecontracteerde aanbieders (totaal over alle segmenten)

Kortgedingen

Gedurende de aanbestedingsperiode is drie keer een kortgeding aangespannen door aanbieders. Vanuit Sociaal Domein Achterhoek is steeds zeer zorgvuldig omgegaan met deze kortgedingprocedures. De rechter stelde in alle drie de procedures de gemeenten in het gelijk, waarbij in het vonnis meermaals de zorgvuldigheid en transparantie werd genoemd als krachtige punten van de inkoopprocedure. De procedures gingen over de hoogte van de tarieven bij ambulante jeugdhulp, de productbeschrijvingen en tarieven bij Wmo Wonen en een bezwaar tegen de beoordelingsprocedure bij Wmo Safehouse. Ondanks de kortgedingen waarbij aanbestedingen moesten worden opgeschort is het traject nagenoeg volgens planning verlopen.

Samen met aanbieders

Een belangrijke afspraak was ook om bij de nieuwe inkoop aanbieders nadrukkelijker dan voorheen te betrekken. Hiervoor werden verschillende momenten en activiteiten ingebouwd:

- Diverse marktconsultaties deels ook op verzoek van aanbieders.
 - 1^e Marktconsultatie 3 juli 2024: Ambulante Jeugdhulp, Jeugdhulp met verblijf, Wmo Begeleiding, Wonen
 - 2^e Marktconsultatie 11 september 2024: Productbeschrijvingen & Opbouw tarieven
 - 3^e Marktconsultatie 16 oktober 2024: Terugkoppeling producten & Tarief opbouw
- Twee inlichtingenbijeenkomsten om aanbieders te informeren over het inschrijven op aanbestedingen
- Feestelijke bijeenkomst ter bekrachtiging van de nieuwe overeenkomsten ([zie verslag op de SDA-website](#)).
- Ontmoetingsmarkt tijdens de implementatiefase ([zie verslag op SDA-website](#))

Tijdens de aanbestedingsperiode gold een 'contactverbod', waardoor actieve samenwerking en betrokkenheid niet mogelijk was. Wel konden aanbieders vragen stellen over de inkoop. Daar maakten geïnteresseerde aanbieders volop gebruik van. Alle vragen (maar liefst 2265 vragen in totaal) zijn via Nota's van Inlichtingen beantwoord. Een Nota van Inlichtingen is toegankelijk voor alle geïnteresseerde aanbieders, zodat elke aanbieder over dezelfde informatie beschikt.

Gecontracteerde aanbieders

Hoewel het in de laatste maanden van de inkoop (implementatiefase) voor zowel de gemeenten als aanbieders hard werken was, is de planning van de Inkoop 2026 gehaald. Op 1 januari 2026 werden de nieuwe overeenkomsten officieel van kracht. De contractpartners die in de komende jaren de hulp/ondersteuning in het kader van de Jeugdwet en Wmo leveren, staan op de [website van Sociaal Domein Achterhoek](#).

Invulling uitgangspunten nieuwe inkoop

In de Inkoop 2026 is ervoor gekozen de visie en de daaruit afgeleide hoofddoelstellingen voor de inkoop te handhaven. Deze visie op inkoop is gebaseerd op de nog altijd van kracht zijnde [gezamenlijke visie op het sociaal domein](#) uit 2017 in 2018. De visie en doelstellingen vormden dan ook de basis van de 'Inkoopstrategie Inkoop 2026'. Wel werd op basis van de uitgevoerde evaluatie en aangepaste wet- en regelgeving besloten de uitgangspunten voor een nieuw inkooptraject aan te scherpen en/of te actualiseren. Met als verwachting dat de hoofddoelstellingen beter gerealiseerd kunnen worden.

De aanscherping zat vooral in betere definiëring van begrippen. In onderstaand overzicht volgt een weergave van de aangescherpte/geactualiseerde uitgangspunten en hoe deze een plek hebben gekregen in het afgelopen inkooptraject en een plek krijgen in de nieuwe contractperiode:

Uitgangspunt	Invulling in Inkoop 2026
<p style="text-align: center;">Inwonerperspectief</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoner staat centraal • Versterken van eigen kracht van de inwoner • Inwoner meer betrekken bij bepalen hoe ondersteuning er uit komt te zien • Passende keuzes qua hulp en ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aanbieders betrekken cliënten actief bij hun ondersteuningsplan en werken aan zelfredzaamheid</i> • <i>Bij meerdere segmenten zijn meerdere aanbieders gecontracteerd, waardoor inwoners vrije keuze hebben.</i> • <i>Een breed aanbod van gecontracteerde aanbieders zorgt voor passende ondersteuning voor verschillende hulpvragen in de Achterhoek</i>
<p style="text-align: center;">Kwaliteitsverbetering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resultaten stellen (ipv doelen) • Lange termijn afspraken maken waar mogelijk en zinvol • Ruimte voor de professional 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Voor alle segmenten zijn concrete KPI's vastgesteld waarop aanbieders resultaten moeten behalen, in plaats van alleen doelen te formuleren.</i> • <i>Lange termijn afspraken zijn gemaakt met contractperiodes variërend van 2 tot 4 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging tot maximaal 8 jaar. Dit biedt continuïteit en stabiliteit voor zowel aanbieders als cliënten</i> • <i>In de contracten is ruimte geborgd voor professionals om hun vakmanschap in te zetten en maatwerk te leveren passend bij de individuele situatie van de cliënt</i>

<p style="text-align: center;">Dekkend aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benodigde hulp en ondersteuning voor alle doelgroepen • Voldoende capaciteit voor iedere deelnemende gemeente • Voldoende keuze voor inwoners • Geografische dekking: zo dichtbij mogelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor alle doelgroepen (jeugd en Wmo) is passend aanbod gecontracteerd, zodat benodigde hulp en ondersteuning beschikbaar is. • Per gemeente is een minimumcapaciteit vastgesteld, waardoor voldoende capaciteit gewaarborgd is voor iedere deelnemende gemeente. • Bij Ambulante Jeugdhulp is gekozen voor contractering per gemeente waardoor meer lokale aanbieders zijn gecontracteerd dan in de vorige contractperiode. Dit vergroot de keuzevrijheid voor inwoners. • Zorgvuldig is gekeken naar geografische dekking per gemeente, zodat cliënten dichtbij huis ondersteuning kunnen krijgen en de zorg beter toegankelijk wordt.
<p style="text-align: center;">Sturing op kwaliteit en innovatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensiever samenwerken met aanbieders • Betere afstemming en samenwerking tussen aanbieders (kwaliteit, werkwijze) • Duidelijke, zakelijke afspraken maken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer 	<ul style="list-style-type: none"> • Intensievere samenwerking met aanbieders door tijdens de inkoop meerdere marktconsultaties te houden waarin veel gesprekken zijn gevoerd. • Betere afstemming en samenwerking tussen aanbieders wordt georganiseerd via de Brede Monitoring Achterhoek en de ontwikkelagenda, waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan kwaliteit en werkwijze. • Duidelijke, zakelijke afspraken zijn vastgelegd door heldere KPI's en eenduidige contractvoorwaarden, waardoor voor alle partijen helder is wat van elkaar wordt verwacht.
<p style="text-align: center;">Transformatie in gezamenlijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zoveel mogelijk normaliseren en afschalen • Nauwere samenwerking tussen gecontracteerd en voorliggend veld • Aansluiting op de lokale sociale basis 	<ul style="list-style-type: none"> • Normaliseren en afschalen is gestimuleerd door eerst in te zetten op algemene voorzieningen en eigen kracht voordat specialistische zorg wordt ingezet, waarbij de focus ligt op het verminderen van zorgafhankelijkheid waar mogelijk. • Nauwere samenwerking tussen gecontracteerde aanbieders en het

	<p>voorliggend veld is geborgd door concrete afspraken hierover op te nemen in de contracten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aansluiting op de lokale sociale basis is tijdens de aanbesteding getoetst bij de beoordeling van de kwaliteitsplannen, waarbij samenwerking met lokale organisaties en voorzieningen een belangrijk criterium was.
<div style="background-color: #800080; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Financiële beheersbaarheid</div> <ul style="list-style-type: none"> • Betere voorspelbaarheid en daarmee beheersbaarheid van de uitgaven • Per segment passend bekostigingsinstrument 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is gekozen voor een inspanningsgerichte bekostiging. Dit zorgt voor een betere voorspelbaarheid en beheersbaarheid van uitgaven door aan de voorkant vaste tarieven vast te stellen in plaats van jaarlijkse herijking. Dit geeft zowel gemeenten als aanbieders financiële zekerheid. • Per segment is een passend bekostigingsinstrument gekozen op basis van onafhankelijk advies van een extern bureau, dat specifiek per segment heeft onderzocht welk instrument het beste aansluit bij de aard van de zorg en ondersteuning. • Gemeenten houden grip op de uitgaven door periodieke monitoring van zorggebruik en kosten, en door transparante afspraken facturatie en verantwoording in de contracten. • Aan de voorkant zijn afspraken gemaakt over indexatie zodat gemeenten niet voor verrassingen komen te staan tijdens de contractperiode.

Looptijd nieuwe overeenkomsten

Met het afronden van de Inkoop 2026 zijn voorlopig geen nieuwe inkooptrajecten nodig voor de ingekochte onderdelen van de Jeugdhulp en Wmo in de Achterhoek. Er zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten, met opties tot verlenging (zie schema hieronder).

Ten aanzien van de verlengingsoptie geldt dat elke gemeente binnen het Samenwerkingsverband afzonderlijk mag bepalen of zij wenst te verlengen of niet. Ruim voordat een verlengingsbesluit genomen dient te worden, stelt de penvoerder -gemeente Doetinchem - een verlengingsadvies op. Op basis van dat verlengingsadvies maken alle Gemeenten hun voornemen kenbaar of zij al dan niet

willen verlengen, op basis waarvan de Penvoerder haar verlengingsadvies kan bijstellen. Vervolgens wordt er al dan niet verlengd, rekening houdend met de toegekende en de vereiste capaciteit. Dit geldt overigens niet voor enkele onderdelen ambulante jeugdhulp die regionaal ingekocht moeten worden als de wetgeving die volgt op de Hervormingsagenda hiertoe verplicht. Dit is mogelijk van toepassing op de volgende segmenten bij jeugdhulp:

- Behandeling
- Behandeling groep
- GGZ basis
- GGZ specialistisch
- GGZ hoog complex
- Diagnostiek
- Ambulante spoedhulp

Europese aanbestedingen SDA	Startdatum	Einddatum initiële looptijd	Initiële looptijd	Verlengingsperiode per keer	Max. aantal verlengingen	Max. totale looptijd
Ambulante Jeugdhulp – Regionale percelen	1-1-2026	31-12-2029	4 jaar	24 maanden	2 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Ambulante Jeugdhulp – Lokale gemeente percelen	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Jeugdhulp met Verblijf	1-1-2026	31-12-2029	4 jaar	24 maanden	2 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Crisis Jeugdhulp	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Wmo Begeleiding	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Wmo Wonen	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Wonen gericht op zelfstandigheid	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)
Wmo Safehouse	1-1-2026	31-12-2027	2 jaar	24 maanden	3 keer	8 jaar (t/m 31-12-2033)